INSETE

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ 2030
ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

Προορισμός «Βόρεια Κρήτη»
Επιτελική Σύνοψη

Αποτελεί μέρος της μελέτης:
«Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα»

Deloitte.

REMACO
Management Consultants

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προορισμός «Βόρεια Κρήτη»

- Αξιολόγηση Κύριων Τουριστικών Προϊόντων 3
- Αξιολόγηση Συμπληρωματικών Τουριστικών Προϊόντων 4
- Στρατηγικές Δράσεις Δημοσίου Τομέα 5
- Επισκόπηση Αξιολόγησης Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα 6

Αξιολόγηση κύριων τουριστικών προϊόντων

Δεδομένης της συγκέντρωσης της τουριστικής ανάπτυξης και των μεγάλων αστικών κέντρων της Κρήτης στην βόρεια ακτή, τα τουριστικά προϊόντα που μπορεί να αναπτύξει ο προορισμός «Βόρεια Κρήτη» ταυτίζονται με αυτά του προορισμού ομπρέλα «Κρήτη».

	Αξιολόγηση	Αιτιολόγηση
Sun & Beach	☆	• Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν, καθώς η Βόρεια Κρήτη αποτελεί έναν από τους πιο εδραιωμένους, εμβληματικούς και δημοφιλείς νησιωτικούς και τουριστικά ανεπτυγμένους προορισμούς της χώρας με συγκριτικά πλεονεκτήματα το ήπιο κλίμα, την ηλιοφάνεια, την εκτεταμένη ακτογραμμή, την υψηλή συγκέντρωση παραλιών με Γαλάζια Σημαία, τις υποδομές διεθνούς αεροπορικής προσβασιμότητας, το ιδιαίτερα ανεπτυγμένο δυναμικό τουριστικών καταλυμάτων / υποδομών φιλοξενίας – υφίστανται ορισμένα ζητήματα που αφορούν βασικές υποδομές (οδικό δίκτυο, δίκτυο ύδρευσης και αποχέτευσης, διαχείριση απορριμμάτων, καθαριότητα, έλλειψη πρασίνου) καθώς και το τουριστικό μοντέλο που χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα και υψηλή εξάρτηση από tour operators και all-inclusive πακέτα
Ναυτικός Τουρισμός (yachting)	✓	• Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν • Ευνοϊκές καιρικές συνθήκες και εκτεταμένη ακτογραμμή, αλλά μεγάλη ναυτική απόσταση από άλλα νησιωτικά συμπλέγματα για την ένταξη της Βόρειας Κρήτης σε δρομολόγια / εκδρομές island hopping – δυνατότητα ανάπτυξης στην περιοχή Ελούντας / Αγίου Νικολάου της Βόρειας Κρήτης, όπου υπάρχει σχετική υποδομή και προσανατολισμός προς τουρισμό πολυτελείας
Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)	✳	• Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα αναπτυγμένο προϊόν λόγω της έντονης αναπτυξιακής δυναμικής του προορισμού κατά την περίοδο 2014-2019, όπως αποτυπώνεται από την αύξηση των κλήσεων κρουαζιερόπλοιων κατά 39% και των επιβατών κατά 84%, των λιμενικών υποδομών στα λιμάνια Ηρακλείου και Σούδας-Χανίων, που βρίσκονται στη Βόρεια Κρήτη και της δυνατότητας ανάπτυξης περιφερειακού homeporting λόγω των αεροδρομίων και της δραστηριοποίησης tour operators στον προορισμό
Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	☆	• Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν λόγω της μακραίωνης ιστορίας (Μινωικός πολιτισμός, αρχαία Ελλάδα, Ρώμη, Αραβοκρατία, Βυζάντιο, Ενετοκρατία, Τουρκοκρατία, Νεότεροι Χρόνοι), του πλούσιου πολιτιστικού (αρχαιολογικοί χώροι με σημαντικότερους Κνωσό, Σπιναλόγκα, Σπήλαιο του Ψυχρού, μουσεία, φρούρια, αρχιτεκτονική, παραδοσιακοί οικισμοί, πινακοθήκες και χώροι τέχνης κ.α.) και θρησκευτικού αποθέματος και της ιδιαίτερης παράδοσης και χαρακτήρα της Βόρειας Κρήτης – απαιτείται καλύτερη αξιοποίηση, προβολή και προώθηση δευτερευόντων αρχαιολογικών χώρων, αναβάθμιση βοηθητικών / υποστηρικτικών υποδομών, καθώς και επέκταση ωραρίων σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία
City Break	✳	• Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα αναπτυγμένο προϊόν λόγω των αστικών κέντρων της Βόρειας Κρήτης (Ηράκλειο και Χανιά) που διαθέτουν υποδομές διεθνούς αεροπορικής συνδεσιμότητας, πλούσιους τουριστικούς πόρους (ηλιόλουστο και θερμό κλίμα, επαρκές και υψηλού επιπέδου ξενοδοχειακό δυναμικό, αστική κουλτούρα, μοναδικό χαρακτήρα και ατμόσφαιρα, εμπορικές αγορές, ιστορικό πλούτο, μνημεία και σημεία ενδιαφέροντος, γαστρονομία, ορισμένα φεστιβάλ επιλογές διασκέδασης και αναψυχής, έντονη νυχτερινή ζωή και λόγω του φοιτητικού στοιχείου κ.α.) – βασικά ζητήματα είναι η σχετικά μειωμένη διεθνής αεροπορική συνδεσιμότητα πέραν της θερινής σεζόν, η εποχική λειτουργία σχετικών επιχειρήσεων, η ταύτιση του προορισμού με το Sun & Beach, καθώς και η προβολή και προώθηση που δεν εστιάζει στη σύγχρονη διάσταση των πόλεων
MICE	✳	• Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα αναπτυγμένο προϊόν με εστίαση στα αστικά κέντρα Ηρακλείου και Χανίων, λόγω των υποδομών αεροπορικής συνδεσιμότητας, των ιδιαίτερα ανεπτυγμένων υποδομών φιλοξενίας και των συνεδριακών υποδομών για μικρά / μεσαία συνέδρια, των τουριστικών πόρων και της διεθνούς φήμης και αναγνωρισιμότητας της Βόρειας Κρήτης – κύρια ζητήματα αποτελούν η μειωμένη αεροπορική σύνδεση με το εξωτερικό κατά την χειμερινή περίοδο, η εποχική λειτουργία επιχειρήσεων και η σχετικά περιορισμένη προβολή και προώθηση του προορισμού όσον αφορά το MICE

Κύριο τουριστικό προϊόν | Συμπληρωματικό τουριστικό προϊόν | ☆ Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν | ✳ Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξής του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν | ✓ Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν | — Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης

Αξιολόγηση συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων (1)

Παρακάτω παρουσιάζεται η αξιολόγηση των συμπληρωματικών τουριστικών προϊόντων που υφίστανται ή / και δύναται να αναπτυχθούν στον προορισμό «Βόρεια Κρήτη».

	Αξιολόγηση	Αιτιολόγηση
Αγροτουρισμός	✓	• Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν • Δυνατότητα διασύνδεσης του τουρισμού με την τοπική αγροδιατροφική παραγωγή και τις αγροτικές κοινότητες για την ανάπτυξη βιωματικών εμπειριών αγροτουριστικού χαρακτήρα με στόχο τον εμπλουτισμό και την ενίσχυση του Sun & Beach, του Γαστρονομικού Τουρισμού και των κύριων τουριστικών προϊόντων
Οικοτουρισμός	✓	• Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν • Αξιοποίηση του μοναδικής ομορφιάς και σπάνιας οικολογικής αξίας φυσικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων φυσιολατρικού χαρακτήρα και τον εμπλουτισμό του Sun & Beach, του Πολιτιστικού & Θρησκευτικού Τουρισμού, του City Break και του MICE
Αθλητικός Τουρισμός	✳	• Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξης σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα αναπτυγμένο προϊόν λόγω της δυνατότητας φιλοξενίας αγώνων, προετοιμασίας αθλητών και διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων (κλίμα, αεροπορική προσβασιμότητα, ξενοδοχειακές και αθλητικές υποδομές), των 2 γηπέδων γκολφ σε Χερσόνησο και Ελούντα και του φυσικού περιβάλλοντος που προσφέρεται για υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες και Τουρισμό Περιπέτειας (ιππασία, αναρρίχηση, ορειβασία, ποδηλασία, canyoning, ανεμοπτερισμός, windsurfing / kitesurfing, καταδύσεις κ.α.)
Γαστρονομικός Τουρισμός	☆	• Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τουριστικό προϊόν στον προορισμό • Διεθνής φήμη και αναγνωρισιμότητα της κρητικής γαστρονομίας / διατροφής και της πλούσιας τοπικής αγροδιατροφικής παραγωγής (προϊόντα ΠΟΠ / ΠΓΕ), εστιατόρια με διακρίσεις στον εθνικό θεσμό των Χρυσών Σκούφων, τοπικές επιχειρήσεις εστίασης / πώλησης τοπικών προϊόντων, ορισμένα επισκέψιμα αγροκτήματα / μονάδες, γαστρονομικές εκδηλώσεις / γιορτές υπαίθρου, βιωματικές γαστρονομικές εμπειρίες, πόροι οινοτουρισμού (πιο παραγωγικός νησιωτικός αμπελώνας, οίνοι ΠΟΠ / ΠΓΕ, επισκέψιμα οινοποιεία) και πρωτοβουλίες της Περιφέρειας για ανάδειξη της γαστρονομίας
Τουρισμός Ευεξίας	✓	• Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν • Υποδομές, εμπειρίες και υπηρεσίες Τουρισμού Ευεξίας σε ξενοδοχειακές μονάδες για τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος του προορισμού

Κύριο τουριστικό προϊόν | Συμπληρωματικό τουριστικό προϊόν | ☆ Εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν | ✳ Δυνατότητα ανάπτυξης και ανάδειξής του σε εδραιωμένο / ιδιαίτερα ανεπτυγμένο προϊόν | ✓ Υφιστάμενο ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικό / δευτερεύον προϊόν | — Προϊόν με χαμηλή σημασία και δυνατότητα ανάπτυξης

Στρατηγικές Δράσεις Δημόσιου

Παρακάτω παρουσιάζεται επισκόπηση των Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό «Βόρεια Κρήτη».

Α/Α	Στρατηγικές Δράσεις
1	Δράσεις βελτίωσης των λιμένων κρουαζιέρας
2	Ανάπτυξη σαφούς στρατηγικής σχετικά με την ανάπτυξη της κρουαζιέρας με τους προορισμούς Ηράκλειο και Χανιά να προωθούνται ως σταθμοί αφετηρίας (home ports) της μαζικής κρουαζιέρας με στόχο την βιώσιμη διαχείρισή της και την ανάδειξη του δίπολου λιμένα-πόλης και προώθηση των λιμένων Ρεθύμνου, Σητείας και Αγίου Νικολάου καθώς και δευτερευόντων προορισμών όσον αφορά εξειδικευμένες κρουαζιέρες μικρής κλίμακας (μέχρι 100 άτομα) υψηλής κατά κεφαλήν δαπάνης
3	Δράσεις αστικών αναπλάσεων στα σημαντικά αστικά κέντρα της Βόρειας Κρήτης
4	Δράσεις βελτίωσης προσβασιμότητας σε Sun & Beach προορισμούς και παραλίες
5	Δράσεις βελτίωσης βασικών πολιτιστικών υποδομών
6	Μακροπρόθεσμη αξιοποίηση των διαθέσιμων περιοχών του αεροδρομίου Νίκος Καζαντζάκης (μετά την μετεγκατάσταση και λειτουργία του νέου αεροδρομίου το Καστέλι), του χώρου των Α/Σ Λινοπεραμάτων (μετά την μετεγκατάσταση του στην Κορακιά) και της έκτασης της πρώην Αμερικανικής Βάσης στις Γούρνες για την αστική ανάπλασή τους και τη δημιουργία ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων τουριστικού ενδιαφέροντος και αναψυχής
7	Δράσεις σχετικές με τη φέρουσα ικανότητα, την περιβαλλοντική προστασία και την παρακολούθηση του παράκτιου μετώπου
8	Μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος από της αρνητικές επιπτώσεις της κρουαζιέρας
9	Τακτικός καθαρισμός της λίμνης Βουλισμένης στον Άγιο Νικόλαο καθώς αποτελεί κεντρικό σημείο της πόλης
10	Δράσεις στήριξης και προώθησης καταδυτικού τουρισμού
11	Προώθηση και προβολή οινοτουριστικών διαδρομών και επισκέψιμων οινοποιείων κοντά στα αστικά κέντρα της Βόρειας Κρήτης, και ιδίως το Ηράκλειο
12	Προώθηση συνδεσιμότητας και ανάδειξης του πολιτιστικού και θρησκευτικού αποθέματος
13	Βελτίωση της οδικής ασφάλειας στους περιφερειακούς κόμβους των πόλεων και της συνδεσιμότητας των αεροδρομίων με τον Βόρειο Οδικό Άξονα
14	Δράσεις προώθησης και βελτίωσης της αστικής κινητικότητας
15	Ειδική προβολή και προώθηση των παραλιών της Βόρειας Κρήτης, ως διακριτού υπο-προορισμού μαζικού Sun & Beach με πλήθος υποδομών, προσφερόμενων δραστηριοτήτων και luxury / high end επιλογών και ξεχωριστή ταυτότητα
16	Δράσεις αξιοποίησης υφιστάμενων χώρων / υποδομών για την ανάπτυξη συνεδριακών κέντρων
17	Ολοκλήρωση των μελετών και έναρξη των εργασιών αναβάθμισης του Παγκρήτιου Σταδίου
18	Δημιουργία δικτύων οργανωμένων αθλητικών εγκαταστάσεων που διαθέτουν την υποδομή και τη χωρητικότητα για φιλοξενία διεθνών αθλητικών διοργανώσεων

Επισκόπηση αξιολόγησης Στρατηγικών Δράσεων Δημόσιου Τομέα για τον προορισμό

Στο Διάγραμμα αποτυπώνονται οι παραπάνω δράσεις εστιάζοντας στα κριτήρια «Ποιότητα Ζωής» και «Προϊόν και Προώθηση».
Με μπλε χρώμα προσδιορίζονται οι δράσεις που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με υποδομές προσβασιμότητας. Από τις υπόλοιπες, με κόκκινο χρώμα σημειώνονται οι δράσεις που χαρακτηρίζονται από χαμηλό επίπεδο ωριμότητας / υψηλό κόστος.

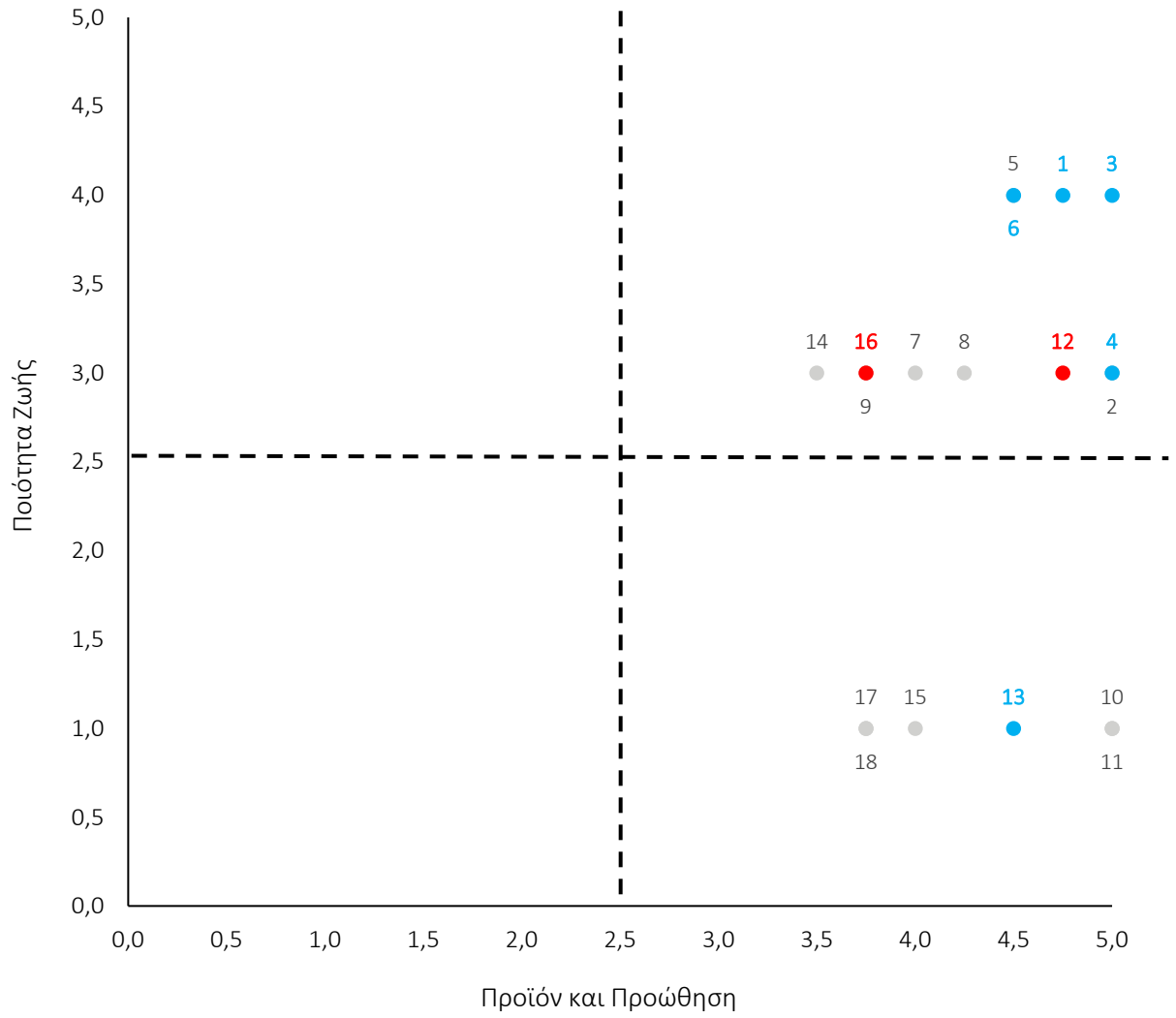

- Από το διάγραμμα γίνεται φανερό ότι ο προορισμός Βόρεια Κρήτη έχει σε υψηλές θέσεις προτεραιοποίησης δράσεις που σχετίζονται με έργα προσβασιμότητας όπως βελτίωση των λιμένων κρουαζιέρας σε Ηράκλειο και Χανιά (Δράση 1), αστικές αναπλάσεις στα σημαντικά αστικά κέντρα της Βόρειας Κρήτης (Δράση 3), δράσεις βελτίωσης προσβασιμότητας σε προορισμούς Sun and Beach και σε παραλίες, συμπεριλαμβάνοντας έργα βελτίωσης και συντήρησης του οδικού δικτύου της Βόρειας Κρήτης και ανάπτυξης ισόπεδων ή/και ανισόπεδων κόμβων σε διάφορα επικίνδυνα σημεία του ΒΟΑΚ (π.χ Αγία Πελαγία, Γεωργιούπολη) (Δράση 4) και τέλος στο μακροπρόθεσμο διάστημα ανάπλαση και αξιοποίηση χωρικών ενοτήτων που θα αλλάξουν την εικόνα του προορισμού μέσω εμβληματικών έργων όπως της έκτασης της πρώην Αμερικανικής Βάσης στις Γούρνες, του χώρου του Α/Σ στα Λινοπεράματα και ο υφιστάμενος χώρος του αεροδρομίου Ηρακλείου όταν αυτό θα μεταγκαταστασθεί στο Καστέλι (χαμηλός βαθμός ωριμότητας) (Δράση 6).
- Αυξημένης σημασίας για τον τουριστικό τομέα εμφανίζονται δράσεις που αφορούν τον πολιτιστικό και θρησκευτικό τουρισμό όπως η βελτίωση βασικών πολιτιστικών υποδομών (Δράση 5) και η προώθηση συνδεσιμότητας και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος, η οποία όμως παρουσιάζει χαμηλή βαθμολογία στο κριτήριο κόστος/ωριμότητα (Δράση 12), ενώ σημαντική είναι και η δράση χάραξης στρατηγικής και εξειδίκευσης ως προς το μοντέλο ανάπτυξης της Κρουαζιέρας στην Κρήτη (Δράση 2).
- Δράσεις οι οποίες έχουν ως κύριο στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αειφορίας, όπως εκείνες που σχετίζονται με την φέρουσα ικανότητα, την προστασία και την παρακολούθηση του παράκτιου μετώπου (Δράση 7), τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος κατά την περίοδο ελλιμενισμού του πλοίου (Cold Ironing) (Δράση 8) και τέλος ενέργειες όπως ο τακτικός καθαρισμός της λίμνης Βουλισμένης στον Άγιο Νικόλαο (Δράση 9), έχουν αυξημένη βαθμολογία ως προς το υποκριτήριο βιωσιμότητας του κριτηρίου Ποιότητας Ζωής και αυξημένη βαρύτητα στο κριτήριο «Ποιότητα Ζωής»
- Ακόμη πιο αυξημένη βαρύτητα στο κριτήριο «Ποιότητα Ζωής» έχουν δράσεις που σχετίζονται με την αναβάθμιση και την προώθηση του τουριστικού προϊόντος όπως η προώθηση και προβολή οινοτουριστικών διαδρομών (Δρόμοι Κρασιού) και επισκέψιμων οινοποιείων στη Βόρεια Κρήτη, και ιδίως στην ΠΕ Ηρακλείου (Δράση 11) και η ανάδειξη, προώθηση και στήριξη ανάπτυξης του καταδυτικού τουρισμού.
- Τέλος, κρίσιμης σημασίας για το κριτήριο «Προϊόν και Προώθηση» έχει η Δράση που αφορά τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στους περιφερειακούς κόμβους των πόλεων και της συνδεσιμότητας των αεροδρομίων με τον Βόρειο Οδικό Άξονα.

INSETE

Ινστιτούτο ΣΕΤΕ
Βουκουρεστίου 32
10671 Αθήνα

www.insete.gr
info@insete.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
ΕΣΠΑ 2014-2020
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης